

Ulaşım Nedir?

İnsanların, mal ve hizmetlerin bir yerden başka bir yere taşınmasıdır. Bu işlem ülke içerisinde olabileceği gibi ülkeler arasında hatta kıtalar arasında da gerçekleştirilebilmektedir. Günümüzde ulaşımın içeriği de genişlemiştir. Para, bilgi, internet, enerji taşımacılığı da ulaşımın konusu içerisinde.

Dünyada Ulaşımın Gelişimi Nasıldır?

Ulaşım, dünyanın her bölgesinde aynı düzeyde gelişmemiştir. Bunun nedeni iklim, yeryüzü şekilleri, çöller ve bataklıklar gibi fiziki faktörlerle sermaye ve teknoloji gibi beşerî faktörlerin her ülkede aynı özellikleri taşımasıdır. Ulaşım ağlarının sıklığı ve kalitesi ülkelerin gelişmişlik düzeyini gösterir. Gelişmiş ülkelerde ulaşım ağı sık, ulaşım sistemleri çeşitli, hızlı ve konforludur. Az gelişmiş ülkelerde ise ulaşım imkânları ve ulaşım teknolojisi yeteri kadar gelişmemiştir.

En Maliyetli Ulaşım Sistemi Hangisidir?

Ulaşım maliyetlerine göre ulaşım sistemlerinin ekonomik olandan pahalıya doğru sıralanışı şu şekildedir.

- ① Deniz yolu ② Demir yolu
③ Kara yolu ④ Hava Yolu

Denizyolu Taşımacılığında Önemli Güzergahlar Nereleridir?

Günümüzde ticaretin nerdeyse %83'ü denizyolu ile yapılmaktadır. Dünyada deniz trafiğinin en yoğun olduğu yer ① Kuzey Atlantik Deniz Ticaret Yolu'dur. Bu yolu ② Pasifik Aşırı Deniz Yolları ile ③ Akdeniz – Asya – Avustralya Deniz Ticaret Yolu takip eder.

KANALLAR	BOĞAZLAR		
Panama	Hürmüz	Bering	Messina
Süveyş	Cebeli Tarık	Macellan	Sonde
Kiel	Babül Mendep	Dover	Makkasar
Korint	Malakka	Kerç	İstanbul-Çanakkale

İki su kütlesini birleştiren doğal su yollarına **boğaz**, iki su kütlesini birleştirmek için insanlar tarafından açılan su yollarına ise **kanal** adı verilir. Deniz yolu ulaşımında çok önemli olan boğaz ve kanallar, yolların kısalmasını sağlayarak ülkeler arası taşımacılığı da hızlandırmıştır.

Bering Boğazı

Rusya ile Abd arasında Asya ve Amerika kıtalarının birbirlerine en fazla yaklaştığı noktadadır.Yüksek enlemlerde yer aldığı için diğer boğazlara göre yoğun değildir.Tarih değiştirme çizgisi buradan geçmektedir.

Panama Kanalı

Atlas Okyanusu ile Büyük Okyanus'u bağlar.Orta Amerika'da yer alır.Dünya ticaretinin % 5'i bu kanal üzerinden yapılır.Havuz sistemi bulunmaktadır.

Macellan Boğazı

Güney Amerika'nın en uç noktasıdır.Panama'nın açılması ile önemi azalmıştır.

Not: 2019 yılında dünyadaki gemi sayısı 95.402, yük taşıma kapasitesi 1.976.491 olmuş ve taşıma kapasitesi bir önceki yıla göre %2,6 artmıştır.

Kiel Kanalı

Kuzey Denizi ile Baltık Denizi'ni bağlayan bu kanal Almanya'nın kuzeyinde yer almaktadır.Savaş gemilerine kestirme bir yol sağlamak için yapılmıştır.

Korint Kanalı

Mora Yarımadası ile Yunanistan anakarası arasındadır.Ege Denizi'ni Adriyatik Denizi'ne bağlar.Daha çok turizm amaçlı kullanılmaktadır.

İstanbul ve Çanakkale B.

Önemli ve stratejik bir su yoludur.Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler Akdeniz'e inmek için bu yolu kullanmak zorundadır.

Malakka Boğazı

Malezya ile Endonezya arasındadır.Büyük Okyanus ile Hint Okyanusu arasındaki en işlek deniz ticaret yoludur.

Hürmüz Boğazı

Basra Körfezinin tek çıkış noktasıdır.Dünya petrol ticaretinin en önemli noktalarındandır.Ortadoğu petrollerinin yarısı buradan taşınır.Ekonomik ve stratejik açıdan önemlidir.

Cebeli Tarık Boğazı

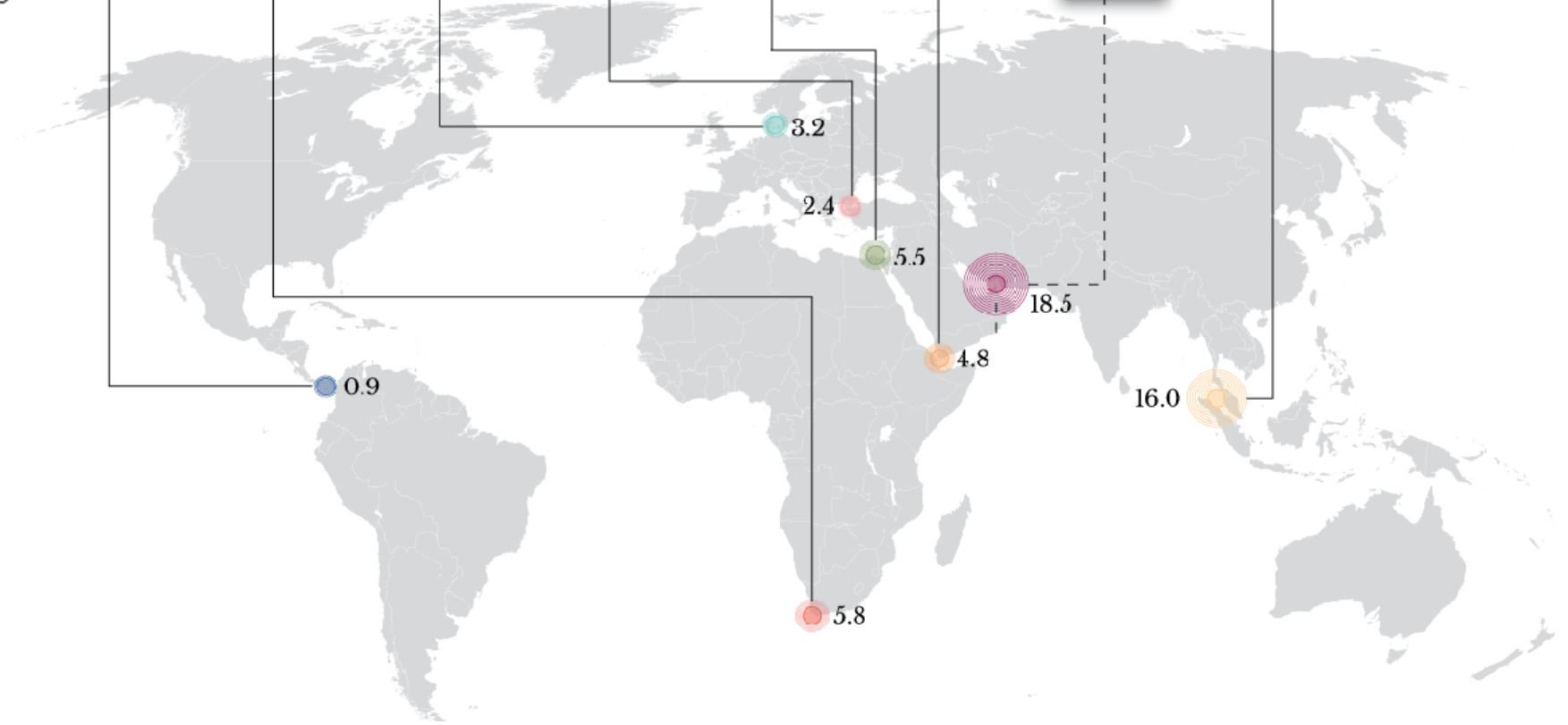
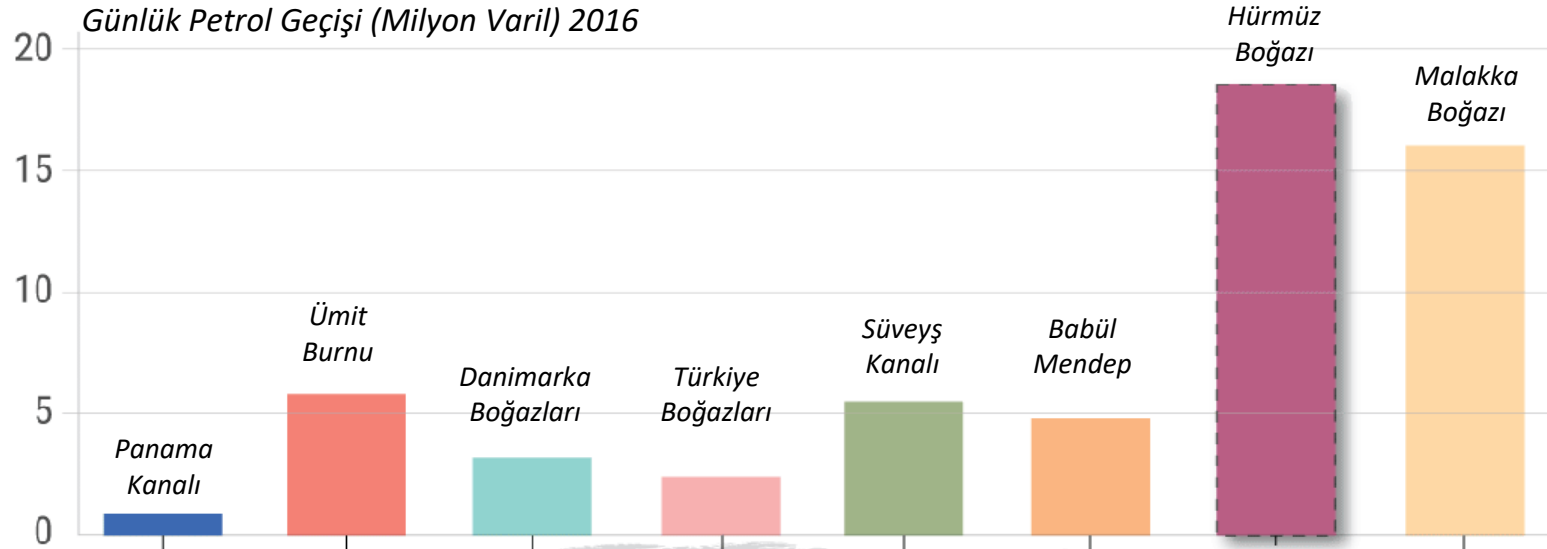
Akdeniz'i Atlas Okyanusu'na bağlar.En işlek üç su yolundan birisidir.

Süveyş Kanalı

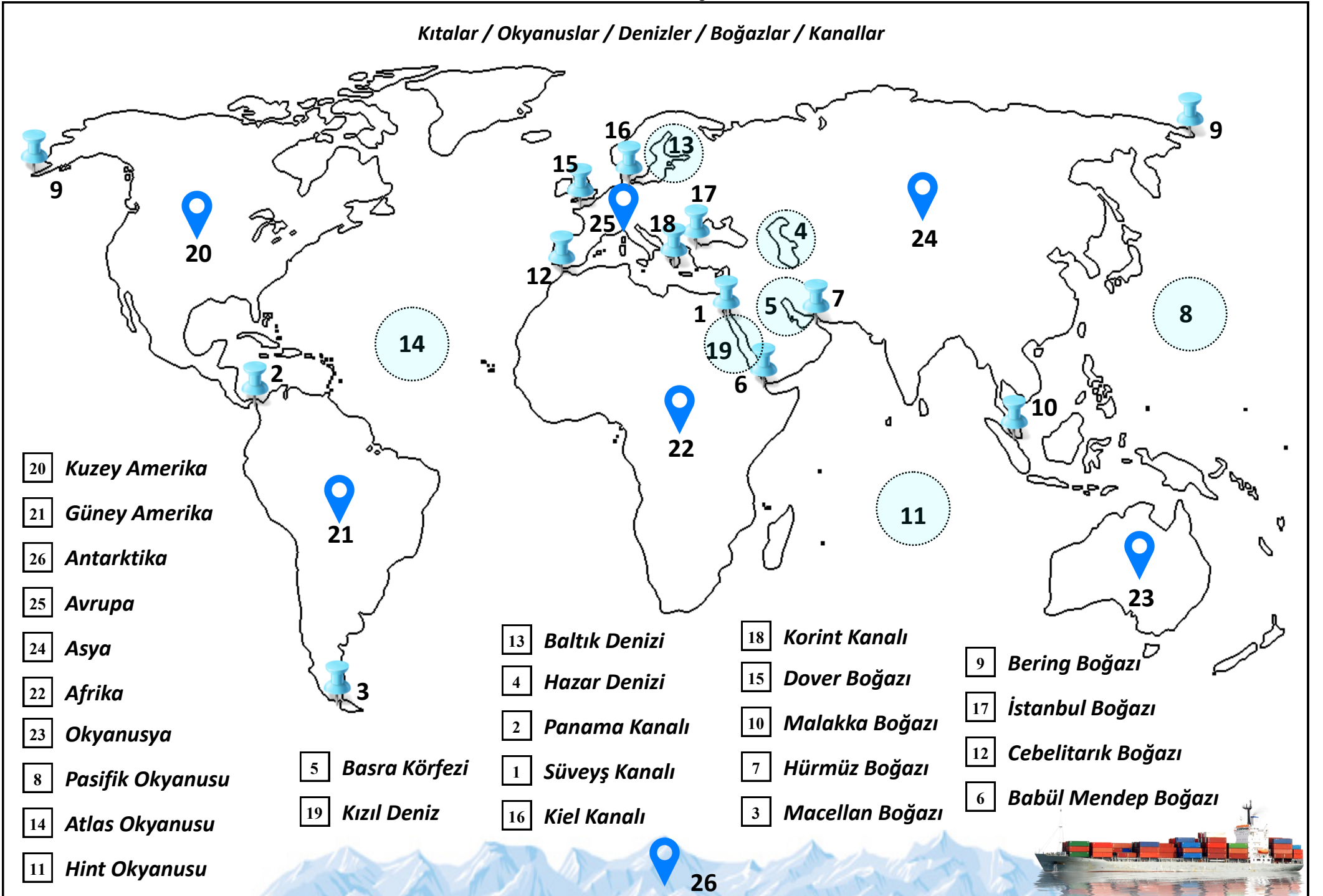
Dünya deniz ticaretinin % 7'si bu kanal üzerinden yapılır.Akdeniz ile Kızıldeniz'i birbirine bağlayan bu kanal sayesinde denizler arasında tür geçişi mümkündür.

Babül Mendep Boğazı

Aden Körfezi'nde yer alır.Kızıldeniz'i Hint Okyanusu'na bağlar.Yemen ve Somali arasında önemli bir petrol güzergahıdır.

Kıtalar / Okyanuslar / Denizler / Boğazlar / Kanallar

20 *Kuzey Amerika*

21 *Güney Amerika*

26 *Antarktika*

25 *Avrupa*

24 *Asya*

22 *Afrika*

23 *Okyanusya*

8 *Pasifik Okyanusu*

14 *Atlas Okyanusu*

11 *Hint Okyanusu*

5 *Basra Körfezi*

19 *Kızıl Deniz*

13 *Baltık Denizi*

4 *Hazar Denizi*

2 *Panama Kanalı*

1 *Süveyş Kanalı*

16 *Kiel Kanalı*

18 *Korint Kanalı*

15 *Dover Boğazı*

10 *Malakka Boğazı*

7 *Hürmüz Boğazı*

3 *Macellan Boğazı*

9 *Bering Boğazı*

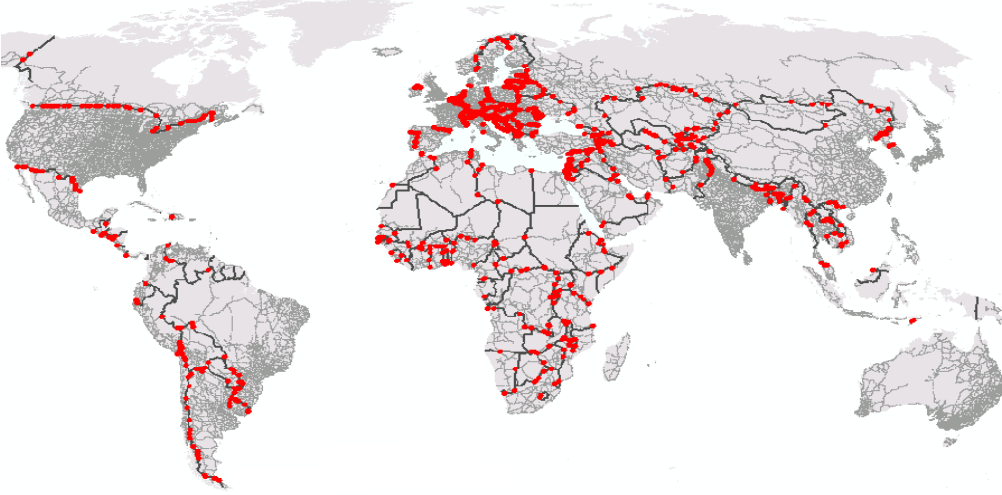
17 *İstanbul Boğazı*

12 *Cebelitarık Boğazı*

6 *Babül Mendep Boğazı*

Karayolu Taşımacılığında Önemli Güzergahlar Nereleridir?

Karayolları en eski ve günümüzde de en fazla kullanılan ulaşım ağıdır. Devletlerin kurulması ve üretimin artmasına bağlı olarak ilki Roma'da - ticaret yolları ortaya çıkmıştır. Kral Yolu, İpek Yolu, Baharat Yolu gibi ticaret yolları İlk ve Orta çağlarda kullanılan önemli kara yollarıdır.

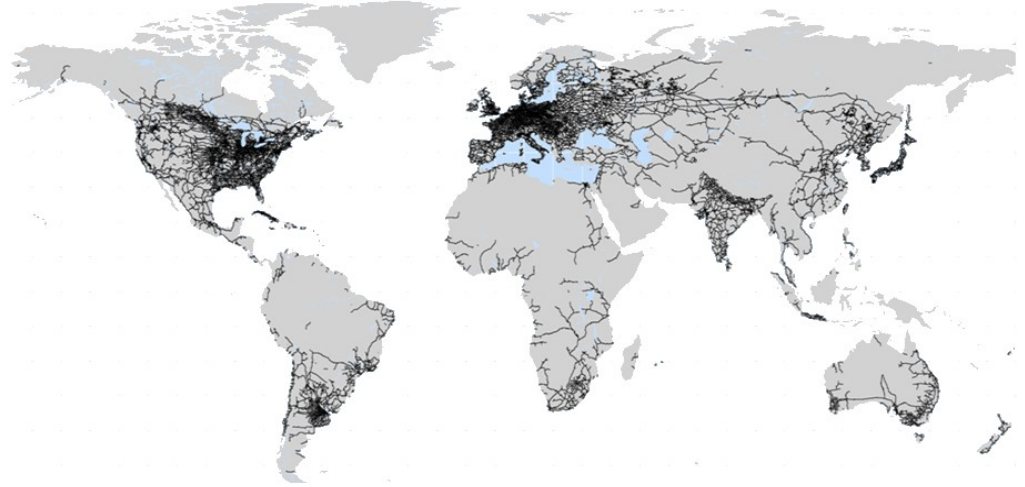
Günümüz dünyasında kullanılan kara yollarının uzunluğu ve kalitesi teknoloji ile birlikte artmıştır. Teknik gelişmeler ve artan kara yolu trafiği otoyol yapımını hızlandırmıştır. Kara yolu ağının sık ve gelişmiş olduğu yerlerde nüfus yoğun ve şehirleşme oranı da yüksektir. Kara yolu ağının en uzun olduğu ülke ABD, en sık olduğu yerler ise Batı Avrupa ve Japonya'dır.

Ülkeler ve 1000 km²'lik Alana Düşen Kara Yolu Uzunlukları

Belçika 4987 km	Almanya 1805 km	Rusya 57 km
Japonya 3185 km	ABD 675 km	Kongo 50 km
Fransa 1870 km	Türkiye 449 km	Çad 26 km

Demiryolu Taşımacılığında Önemli Güzergahlar Nereleridir?

Dünyadaki ilk demiryolu hattı İngiltere'de Manchester-Liverpool şehirleri arasında açılmıştır. Ülkemizde ilk demiryolu hattı da İzmir-Aydın arasında açılmıştır (1935). Sanayi devrimi ile birlikte demiryolu yapım süreci hızlanmıştır. Abd, Kanada, Japonya, Hindistan, Rusya, Çin gibi ülkelerde demiryolu ağı gelişmiştir.

Dünyadaki demiryolu ağının yarısı Kuzey Amerika'dadır. Kuzeybatı Avrupa'daki demiryolu yoğunluğu ise daha fazladır. Afrika'daki demiryolları daha çok hammaddeleri limanları ulaştırılması için yapılmıştır. Kıtaların bir ucundan diğer ucuna uzanan Kıtaasırlı hatlara da Moskova'yı Büyük Okyanus'a bağlayan Transsibirya ile Montreal'i ülkenin batısındaki Vancouver'a bağlayan Pasifik hatları örnek gösterilebilir.

Demiryolu Uzunluğın Göre Ülkeler (2017)

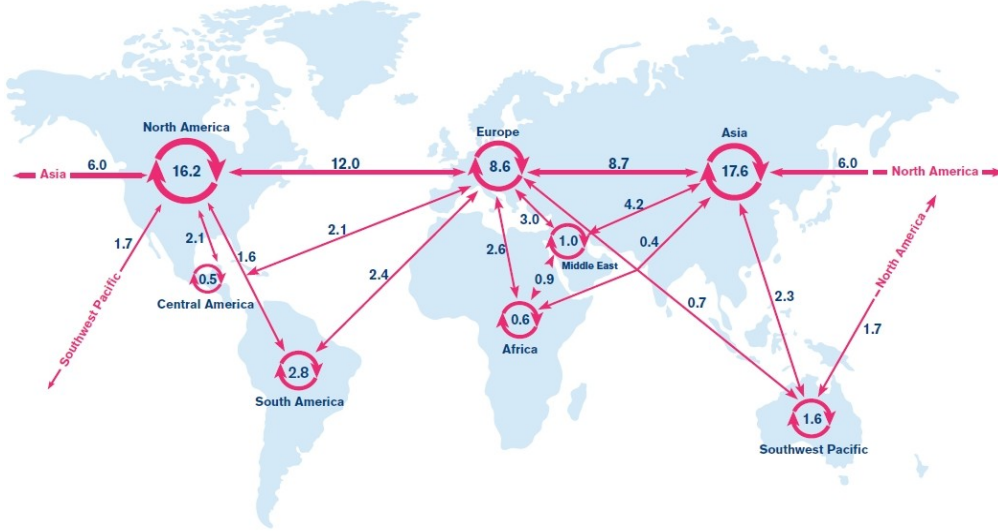
Amerika 240.000 km	Hindistan 68.525 km	Almanya 38.594 km
Çin 131.000 km	Kanada 49.452 km	Japonya 27.311 km
Rusya 85.500 km	Brezilya 38.743 km	Türkiye 12.740 km

Havayolu Taşımacılığında Önemli Güzergahlar Nereleridir?

İlk kez Fransa'da ortaya çıkan havayolu ulaşımı II. Dünya Savaşı ile birlikte hızlı bir gelişim sürecine girmiştir.

Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Güneydoğu Asya hava yolu ulaşımının en yoğun olduğu bölgelere örnek verilebilir.

Ülke bazında bakıldığında ise ABD'nin en gelişmiş ve en yaygın hava yolu ulaşımına sahip olduğunu söylemek mümkündür. Avrupa Birliği ülkelerinde de hava ulaşımı oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. Bunun dışında Asya Kıtası'nın güneydoğusunda yer alan özellikle Japonya, Güney Kore, Singapur ve Çin gibi ülkelerde hava ulaşımının oldukça yoğun olduğu görülmektedir.

Dünyanın gelişmiş iki bölgesinden Kuzey Amerika ile Batı Avrupa arasında yer alan Kuzey Atlantik, hava ulaşımı anlamında en önemli hattır. Hava yolu ulaşımının tercih edilme nedeni, yüksek hızının yanı sıra kaza oranının diğer ulaşım araçlarına göre daha düşük olmasıdır.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte ucuzlayan hava yolu ulaşımı, diğer ulaşım türlerine göre hâlâ en pahalı ulaşım sistemidir.

2018 yılında 38 milyon uçuş gerçekleştirilmiş, toplam 4.3 milyar yolcu seviyesine ulaşılmıştır. Ülkeler arası turizmde yolcuların % 60'ı havayolu ile taşınmıştır. Dünya geneli uçuşların % 37'si Avrupa kıtasındadır.

120 + ülke, 60 + başkent, 250 + dış hat noktası, 50 iç hat noktasına ulaşım sağlayan İstanbul Havalimanında 3 saat içinde farklı kıtalardan toplam 146 noktaya uçuş yapılabilmektedir.

Boru hattı Taşımacılığında Önemli Güzergahlar Nereleridir?

Son yıllarda gelişme gösteren ulaşım sistemlerinden biri de boru hatlarıdır. Günümüzde 750 bin km'ye yakın petrol ve doğal gaz boru hattıyla ABD, boru ağının en fazla olduğu ülkedir. ABD'yi boru hattı uzunluğu bakımından da Rusya izlemektedir. Enerji taşımacılığında ülkemiz de önemli ve stratejik bir konumda bulunmaktadır.